

Kuortaneenjärven koekalastus nostatti myönteistä tietoa esiin, hoitokalastus tehoa säännöllisesti tehtynä



Koekalastus tehtiin Kuortaneenjärvellä neljästi tänä kesänä heinä–elokuussa. Koekalastuksen toteutti Etelä-Pohjanmaan kalatalouskeskuksen toiminnanjohtaja Marko Paloniemi yhdessä LitM ja tutkimusapulaisena toimineen alan opiskelijan Miika Wynne-Elliksen kanssa.

Kuortaneenjärven verkkokoekalastuksessa nousi ahventa, kuhaa, kiiskeä, haukea, kuoretta, muikkua, särkeä, salakkaa ja lahnaa perjantaina aamupäivällä.

Saalistulosta käytetään muun muassa järven ekologisen tilan määrittämiseen.

– Tuloksia tullaan hyödyntämään yleisesti vesien ekologista tilaa kuvaavien indikaattorien kehittämisessä vedenlaadun, kasviplanktonin, vesikasvien ja pohjaeläinten ohella, Etelä-Pohjanmaan kalatalouskeskuksen toiminnanjohtaja Marko Paloniemi kertoo.

Koekalastus toistetaan Kuortaneenjärvellä kolmen vuoden välein, ensimmäinen oli 2008.

Maakunnan muita verkkokoekalastuskohteita ovat esimerkiksi Kuorasjärvi, Ähtärinjärvi ja Lappajärvi. Osassa koekalastus tehdään kolmen vuoden välein, osassa kuuden vuoden välein.

Koekalastus toteutettiin 13 verkolla neljä kertaa heinä-elokuussa.

– Pyyntipaikat arvottiin, eli verkot pyytivät eri paikoissa ympäri järven, Paloniemi kuvailee koekalastustaktiikkaa.

Erikoisrakenteiset tutkimusverkot pyytävät eri kokoisia kaloja

Erikoisrakenteiset koekalastusverkot ovat 30 metriä pitkä, ja jokaisessa on 12 eri solmuväliä viidestä 55 millimetriin. Solmuvälit vaihtuvat 2,5 metrin välein. Verkko on suunniteltu pyytämään eri kokoisia kaloja tasapuolisesti.

Jokainen verkko pyytää yksinään. Syvemmissä paikoissa voidaan käyttää verkkoja peräkkäin pinnassa, välivedessä ja pohjassa.

Koekalastusten perusteella Kuortaneenjärvessä on vahva kuha- ja ahvenkanta, mutta myös suuri määrä särkikaloja.

- Kuhaa on paljon, mutta sen koko on pientä, Paloniemi kertoo ensihuomiona.
- Kuhista kerätään myös suomunäytteet. Niiden perusteella selvitetään kuhien kasvunopeus tässä järvessä.

Maa- ja metsätalouden hajakuormituksen vaikutusten valtakunnallinen seurantaohjelma aloitettiin Luonnonvarakeskuksen tutkijan Jukka Ruuhijärven mukaan vuonna 2007. Verkkokoekalastukset eri kohteista ovat osa tämän ohjelman sisältöä.

- Ohjelmassa tutkitaan järvien vedenlaatua, planktonleviä, pohjaeläimiä, kaloja ja vesikasvejakin. Niiden perusteella arvioidaan kunkin seurantajärven ekologista tilaa, eli kuinka paljon se on muuttunut verrattuna vastaavanlaiseen luonnontilaiseen järveen.

Kuortaneenjärvessä näkyy jonkin verran rehevöitymisen aiheuttamia vaikutuksia.

- Kuortaneenjärvi sijaitsee alueella, jossa on varsinkin maataloutta kohtuullisen paljon. Järven tila ei ole kuitenkaan kauhean huonokaan, Ruuhijärvi tähdentää.

Kalakannan tila on kalataloutta ajatellen kohtuullisen hyvä.

- Järvessä on vankka kuhakanta.

Pienten kuhien runsaus kertoo hänen mukaan ainakin siitä, että kuhan lisääntyminen onnistuu järvessä hyvin.

- Järven tilaa määritellään sen sijaan enemmänkin kokonaiskalamäärän perusteella.

Särkikalat kertovat tietoa järven rehevöitymisestä

Kalastossa järven rehevöityminen näkyy särkikalojen runsastumisena ja kalamäärän kasvuna.

- Kuortaneenjärvessä koekalastusten saaliit ovat kuitenkin olleet kohtuullisen pienet järven rehevyyteen nähden.

Ahvenkalojen – ahven, kuha ja kiiski – osuus saaliista on ollut suurempi kuin särkikalojen. Järvessä on myös runsaasti petokaloja eli kuhaa ja isoa ahventa, jotka pitävät saaliskalojen määrää kurissa.

- Kuortaneenjärvessä esiintyy myös muikkua, mikä kertoo, että järven kalaston tila on kohtuullisen hyvä, Ruuhijärvi korostaa.

Kalaston perusteella Kuortaneenjärven ekologinen tila on ollut vuoden 2014 tulosten perusteella tyydyttävä ja vuoden 2017 perusteella hyvä.

- Kalaston tila on siis ollut kehittymässä parempaan suuntaan, Ruuhijärvi toteaa odottaen mielenkiinnolla tämän vuoden koekalastusten tuloksia.

Kuortaneenjärvi on ruskeavetinen ja runsashumuksinen järvi, joka tyydyttävässä ekologisessa tilassa, eli jonkin verran rehevöitynyt.

- Vesi vaihtuu järvessä nopeastikin, kun se sijaitsee lähes keskellä Lapuanjokea. Veden laatukin voi siis vaihtua nopeasti, erikoistutkija Anssi Teppo Etelä-Pohjanmaan ely-keskuksesta toteaa.

- Järven valuma-alueellahan on paljon toimintaa. On asutusta, maataloutta, metsätaloutta ja turvetuotantoa.

Tepon mukaan Kuortaneenjärvellä on tehty aika paljon kalastonhoitotyötä, eli särkikalan poistamista, joka on vaikuttanut myönteisesti järven tilaan.

- Hoitokalastus tehoaa. Se ei poista ongelmia lopullisesti, mutta se pitää tilannetta kurissa. Ilman hoitokalastusta järven tila olisi todennäköisesti huonompi.

Tepon mielestä hoitokalastusta pitäisi jaksaa tehdä jatkuvasti, koska kuormitustakin kohdistuu järveen vuotuisesti.

Kuortaneenjärven tila on vedenlaatu huomioiden tyydyttävä.

- Määritelmä on varsin osuva. Se on hyvien ja huonojen vaikutusten summa, Teppo toteaa.

Kuortaneenjärvestä nousi noin 33 kiloa särkeä, 28 kiloa kuhaa, 25,6 kiloa ahventa, 15,5 kiloa lahnaa, 1,7 kiloa haukea, 1,2 kiloa kiiskeä, 0,57 kiloa salakkaa, 0,2 kiloa muikkua ja 0,06 kiloa kuoretta.